

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 194/2010-69

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. septembra 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Mgr. R. G., B., zastúpenej advokátom Mgr. V. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., zastúpeného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v B., v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚV-510/2001, postupom Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2172/01, postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., zastúpeného Krajským riaditeľstvom Policajného zboru, v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚJP-139/2002, postupom Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 1452/06 (2 Pv 2498/01, 2 Pv 1767/02), postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T/95/2008 a postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/77/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B., zastúpené Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v B., v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚJP-139/02, Okresná prokuratúra B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 1452/06 (2 Pv 2498/01, 2 Pv 1767/02), Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T/95/08 a Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/77/09 p o r u š i l i základné právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/77/09 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. Mgr. R. G. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré s ú p o v i n n é jej vyplatiť

a) Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B., zastúpené Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v B., v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur),

b) Okresná prokuratúra B. v sume 1 000 € (slovom tisíc eur),

c) Okresný súd Bratislava II v sume 500 € (slovom päťsto eur),

d) Okresný súd Bratislava I v sume 500 € (slovom päťsto eur),

do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Mgr. R. G. p r i z n á v a náhradu právneho zastúpenia v sume 254,88 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur a osemdesiatosem centov), ktoré j e Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta Mgr. V. Š., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením č. k. II. ÚS 194/2010-38 z 22. apríla 2010 na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. R. G. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej tvrdila, že postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚV-510/2001, postupom Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2172/01, postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚJP-139/2002, postupom Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 1452/06 (2 Pv 2498/01, 2 Pv 1767/02), postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T/95/2008 a postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/77/2009 bolo porušené jej právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že 12. marca 2001 doručila Okresnej prokuratúre B. trestné oznámenie pre podozrenie z podvodu pri predaji bytu (sp. zn. 1 Pn 2172/01.)

Predmetom oznámenia bol fingovaný predaj bytu zo strany A. R. Sťažovateľka sa v decembri roku 2000 rozhodla predat' svoj pôvodný byt a za získané prostriedky kúpiť byt od A. R., s ktorou uzavrela zmluvu o budúcej zmluve a následne aj kúpno-predajnú zmluvu na byt... v B.

Dňa 1. apríla 2001 sťažovateľka ústne podala trestné oznámenie na A. R., M. R. a iných pre nevypustenie do bytu, vyhrážanie zabitím na Obvodnom oddelení Policajného zboru... V ďalšom sťažovateľka podrobne popísala priebeh prípravného konania, ktoré skončilo 4. júna 2008, keď Okresná prokuratúra B. podala vo veci obžalobu na obvinených A. R. a M. R.

Dňa 11. júna 2008 Okresná prokuratúra B. doručila Okresnému súdu Bratislava II obžalobu zo 4. júna 2008 (sp. zn. 2 Pv 1767/02).

Dňa 10. februára 2009 Okresný súd Bratislava II trestným rozkazom sp. zn. 4 T/95/2008 odsúdil obžalovanú A. R. za 4 trestné činy, z toho 3 so značnou škodou na úhrnný trest odňatia slobody na 2 roky s podmiennečným odkladom na 5 rokov a obžalovaného M. R. za 1 trestný čin spolupáchatelstvom so značnou škodou na úhrnný trest odňatia slobody na 2 roky s podmiennečným odkladom na 3 roky.

Dňa 23. februára 2009 sťažovateľka doručila dozorujúcemu prokurátorovi a okresnému prokurátorovi Okresnej prokuratúry B. podnet na podanie odporu proti uvedenému trestnému rozkazu.

Dňa 24. februára 2009 Okresná prokuratúra B. podala odpor proti trestnému rozkazu.

Dňa 27. apríla 2009 sťažovateľka doručila Okresnému súdu Bratislava II námietku miestnej príslušnosti súdu a požiadala o postúpenie veci miestne príslušnému súdu – Okresnému súdu Bratislava I.

Dňa 21. mája 2009 sa konalo hlavné pojednávanie. Obžalovaní boli neprítomní, ich obhajca JUDr. D. M. uviedol, že sú v Taliansku, kvôli rodinným záležitostiam, pričom je splnomocnený za obžalovaných vyhlásiť a požiadať, aby sa konalo v ich neprítomnosti. Obhajca namietol miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava II, pretože žalované skutky boli spáchané v obvode Okresného súdu Bratislava I. Okresná prokuratúra B. sa pripojila k návrhu obhajcu, aby vec bola postúpená miestne príslušnému súdu, teda sama uznala, že žalobu podala na nepríslušnom súde. Uznesením Okresného súdu Bratislava II z 21. mája 2009 rozhodol postúpenie trestnej veci obvinených na Okresný súd Bratislava I.

Dňa 21. mája 2009 na hlavnom pojednávaní Okresný súd Bratislava II uznesením rozhodol postúpenie trestnej veci obvinených na Okresný súd Bratislava I, ktorý je miestne príslušný.

Dňa 17. júna 2009 bol spis doručený Okresnému súdu Bratislava I, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 3 T/77/2009.

Sťažovateľka namieta, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali pri získavaní a hodnotení dôkazov profesionálne. Napriek tomu, že sa obvinení bez ospravedlnenia a bez vážneho dôvodu nedostavovali na termíny vypočutí, ani raz proti nim neboli použité poriadkové opatrenia. Nevykonali riadne pátranie vo veci ich pobytu a úkony potrebné na ich predvedenie urobili s veľkým oneskorením. Spolupáchatelmi a pomocníkmi

spáchaných trestných činov sa dodnes nezaoberali. Krajská prokuratúra v B. v reakcii na podnet sťažovateľky prípisom zo 7. februára 2002 oznámila, že prokurátor Okresnej prokuratúry B. postupoval pri určovaní miestnej príslušnosti v súlade so zákonom.

Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že samosudca musel mať zo žaloby a trestného spisu vedomosť o svojej miestnej nepríslušnosti už aj pri rozhodnutí o vine a treste trestným rozkazom 10. februára 2009 a napriek tomu vo veci rozhodol nezákonne a v prospech obvinených. Obvinení vtedy nepríslušnosť súdu nenamietli.

Samotné nesprávne určenie miestnej príslušnosti pritom malo tiež určitý podiel na prieťahoch, čo prvotne zapríčinila Okresná prokuratúra B., tento nedostatok však po celý čas neodstránila ani Okresná prokuratúra B., ktorá aj obžalobu podala na miestne nepríslušnom súde.

Vzhľadom na skutočnosť, že do dnešného dňa neprebehlo dokazovanie pred súdom a plynutie času samo osebe negatívne ovplyvnilo dostupnosť potrebných dôkazov a znehodnotenie svedeckých výpovedí a že tentokrát sa už prieťahy v konaní začínajú uplatňovať súdom ako poľahčujúca okolnosť pre obvinených, je pravdepodobnosť nastolenia spravodlivosti mizivá.

Orgány činné v trestnom konaní nevenovali podľa sťažovateľky jej trestnému oznámeniu pozornosť, ktorú vyžaduje zákon. Hoci vo veci určité vyšetrenie prebiehalo, bolo pomalé, a nie dostatočne dôkladné a účinné a najmä vyžadovalo neuveriteľné úsilie sťažovateľky, ktorá musela doslova každodenne vec sledovať, podávať podnety, žiadosti, vyjadrenia, sťažnosti, aby zvrátila trvalú snahu orgánov činných v trestnom konaní páchatel'ov ochrániť. Takéto vyšetrenie je viac výsmechom zákonnosti ako účinným prostriedkom nápravy v zmysle čl. 13 dohovoru.

Postupom v prípravnom konaní a v súdnom konaní došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v dôsledku nečinnosti a nesprávnej činnosti orgánov činných v trestnom konaní; na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy; na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru; na nerušenú držbu majetku v zmysle čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd a čl. 20 ústavy; na účinné vnútroštátne opravné prostriedky podľa čl. 13 dohovoru.

Sťažovateľkina vec ani po viac ako ôsmich rokoch od oznámenia trestného činu proti jej majetku nedospela do štádia rozhodnutia súdom.

Hlavné pojednávanie s dokazovaním sa v dôsledku postupu orgánov činných v trestnom konaní bude konať najskôr 9 rokov po spáchaní skutku. Po účinnosti novely Trestného poriadku od roku 2006 bude musieť byť dokazovanie znovu vykonané súdom na pojednávaní.

Ústavný súd zdôrazňuje nutnosť včasného výkonu spravodlivosti aj v spojitosti s vykonávaním dôkazov, keďže plynutím času sa dokazovanie vzhľadom na odstup od udalosti stáva tak z faktických dôvodov (zánik niektorých inštitúcií, likvidácia dokladov), ako i s prihliadnutím na ľudský faktor – schopnosť pamätať si významné okolnosti po niekoľkých rokoch podstatne sťažuje.

Sťažovateľka uviedla, že ochrany svojich práv sa domáhala viacerými sťažnosťami podanými orgánom činným v prípravnom konaní, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Sťažnosť na prietahy v konaní pred Okresným súdom Bratislava II podala 7. apríla 2009.

Viac ako 8 rokov trvajúce trestné konanie neumožnilo sťažovateľke sa psychicky zotaviť, vrátiť sa do zamestnania a usporiadať si svoj život. Musela začať „*bojovať proti systému*“ bez toho, aby mala zabezpečené základné životné potreby, čo ju nesmierne unavilo a vyčerpalo. Nevymožiteľnosť práva, neefektívnosť vyšetrovacieho procesu a vystavenie ďalším traumatickým situáciám a atmosfére strachu prehlbovali katastrofický stres spôsobený trestným skutkom, zväčšovali problémy sťažovateľky, podkopávali schopnosť zotaviť sa z neho a spôsobovali jej a doteraz spôsobujú sekundárnu ujmu.

Sťažovateľka na základe uvedených skutočností navrhla, aby ústavný súd rozhodol o jej sťažnosti týmto nálezom:

„1. Okresné riaditeľstvo PZ B. v trestnom konaní vedenom pod ČVS: OÚV-510/2001 porušilo právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru.

2. Okresná prokuratúra B. v trestnom konaní vedenom pod sp. zn.: 1 Pn 2172/01 porušila právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR

3. Okresné riaditeľstvo PZ B. v trestnom konaní vedenom pod ČVS: OÚJP-139/2002 porušilo právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru,

4. Okresná prokuratúra B. v trestnom konaní vedenom pod sp. zn.: 1 Pv 1452/06 (2 Pv 2498/01, 2 Pv 1767/02) porušila právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru

5. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/95/2008 porušil právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru

6. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3T/77/2009 porušil právo Mgr. R. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6, ods. 1 Dohovoru,

7. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31777/2009 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

8. Mgr. R. G. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 35 000 EUR, ktoré je Okresné riaditeľstvo PZ B. i povinné vyplatiť vo výške 2.000,- €, Okresná prokuratúra B. vo výške 1.000,- €, Okresné riaditeľstvo PZ B. vo výške 25.000,- € a Okresný súd Bratislava II vo výške 7.000,- € do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

9. Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť Mgr. R. G. trovy konania do 30 dni od právoplatnosti tohto nálezu.“

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v B. (ďalej len „krajské riaditeľstvo“), do pôsobnosti ktorého patria ako organizačné zložky Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. a Okresného riaditeľstva Policajného zboru B., podaním sp. zn. KRP-490/VO-2010

z 30. júna 2010, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 12. júla 2010, sa k sťažnosti vyjadrilo takto:

„Predmetom sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K porušovaniu práv sťažovateľa malo dôjsť v trestnom konaní, ktoré bolo vedené na tunajšej súčasťi PZ pod ČVS: OÚV-139/2002.

K sťažnosti Mgr. R. G. je potrebné uviesť, že dňa 1.10.2001 vtedajší Okresný úrad vyšetrovania PZ B. obdržal z Okresného úradu vyšetrovania PZ B. odstúpené trestné oznámenie Mgr. R. G., evidované na tejto súčasťi PZ pod ČVS: OÚV-510/2001, ktoré bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ B. zo dňa 31.1.2002 odložené podľa § 159 ods. 1 Zákona č. 141/1961 Zb. v trestnom spise evidovanom na tunajšej súčasťi PZ pod ČVS: OÚV-139/2002. Predmetné uznesenie bolo prokurátorom Okresnej prokuratúry v B. dňa 28.3.2002 zrušené a dňa 30.10.2002 vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície B. začal podľa § 160 ods. 1 Zákona č. 141/1961 Zb. trestné stíhanie vo veci trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 4, písm. b Zákona č. 140/1961 Zb., kde ako poškodená vystupuje Mgr. R. G. ...

Z vyššie uvedeného skutku bola dňa 11.11.2004 podľa § 163 ods. 1 Zákona č. 141/1961 Zb. obvinená p. A. R., bytom B.. Dňa 3.2.2005 bol na Úrad justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. z Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. odstúpený na spoločné konanie trestný spis ČVS : ORP - 383/OEK-B1-2004, kde bolo A. R., bytom B., a M. R., bytom... vznesené obvinenie pre trestný čin úverového podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250a ods. 1,4 Zákona č. 140/1961 Zb.

Dňa 1.3.2005 bol na Úrad justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. z Oddelenia skráteneho vyšetrovania P., Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. odstúpený trestný spis ČVS : ORP - 441/Pst-2003-V na spoločné konanie. V trestnom spise ČVS : ORP - 441/Pst-2003-V bolo A. R., bytom B., vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 Zákona č. 140/1961 Zb.

Dňa 8.7.2005 bol na Úrad justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. z Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. odstúpený na spoločné konanie trestný spis ČVS : ORP - 678/OEK-B1-2004, v ktorom bolo A. R., bytom B., vznesené obvinenie pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 k § 171 ods. 2,

písm. a Zákona č. 140/1961 Zb. v jednočinnom súbehu s pokusom trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 8 ods. 1 k § 256 ods. 1, písm. a, ods. 4, písm. b Zákona č. 140/1961 Zb.

Vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. uznesením zo dňa 22.9.2006 všetky vyššie uvedené trestné spisy spojil na spoločné konanie podľa § 21 ods. 3 Zákona č. 301/2005 Z. z. a vyšetrovanie bolo vykonávané pod ČVS : ORP - 139/OEK-B2-2002.

Po vyčerpaní predmetu a rozsahu vyšetrovania vyšetrovateľ Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ B. dňa 30.4.2008 spracoval návrh na podanie obžaloby podľa § 209 ods. 1 Zákona č. 301/2005 Z. z., ktorý dozorujúci prokurátor akceptoval a dňa 4.6.2008 pod 2 P v 1767/2002 podal na horeuvedených obvinených podľa § 234 ods. 1 Zákona č. 301/2005 Z. z. obžalobu.

Zastávame názor, že v dôsledku úkonov prípravného konania nedošlo k takému konaniu vyšetrovateľov realizujúcich predmetnú trestnú vec, ktoré by zmarilo, respektíve podstatne sťažilo uplatnenie trestnoprávnej zodpovednosti páchatel'ov skutku.

Dĺžka vykonávaného vyšetrovania bola ovplyvnená objektívnymi faktormi, medzi ktoré môžeme radiť aj v tom čase veľkú fluktuáciu vyšetrovateľov, ktorá zapríčinila, že nebolo možné, aby v tomto prípade vec od úvodných úkonov trestného konania realizoval jeden vyšetrovateľ. Trestný spis ČVS : ORP - 139/OEK-B2-2002 malo postupne pridelený 7 vyšetrovateľov. Ako je to vyššie uvedené, rozsah vyšetrovania v predmetnej trestnej veci sa rozširoval spojením ďalších skutkov, čo zapríčinilo predĺženie prípravného konania. V otázke pochybenia pri určení miestnej príslušnosti je potrebné uviesť, že vec bola dozorovaná Okresnou prokuratúrou v B., ktorá v priebehu prípravného konania nemala námietky voči našej miestnej príslušnosti, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že po skončení vyšetrovania prokurátor akceptoval návrh na podanie obžaloby, spracoval a podal žalobu na Okresný súd Bratislava I.

Na základe vyššie uvedených skutočností zastávam názor, že konaním vyšetrovateľa ÚJKP OR PZ v B. nedošlo k porušeniu ústavou garantovaných základných práv a slobôd Mgr. G. K otázke či trváme na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie uvádzam, že netrváme na ústnom pojednávaní. “

Dňa 12. júla 2010 bolo ústavnému súdu doručené vyjadrenie Okresného súdu Bratislava I, v ktorom okrem toho, že chronologicky popísal svoje úkony od podania obžaloby na Okresnom súde Bratislava II (11. septembra 2008), oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci sťažnosti konalo ústne pojednávanie, a uviedol:

„Na záver musím skonštatovať, že predmetné konanie aj na Okresnom súde Bratislava I je poznačené prieťahmi, prevažne ide o objektívne prieťahy (dlhodobá práceneschopnosť zákonnej sudkyne, neúčast' obžalovaných na verejných zasadnutiach a hlavných pojednávaniach, neúčast' obhajcu na verejných zasadnutiach a napokon vypovedanie plnomocenstiev obhajcom oboch obžalovaných), ale aj subjektívnymi prieťahmi, ktoré boli spôsobené zákonnou sudkyňou JUDr. M. L. a to v čase od 17. 6. 2009, kedy jej spis bol pridelený až do začiatku jej dlhodobej práceneschopnosti (koniec septembra 2009).

Tento subjektívny prieťah v konaní bol spôsobený tým, že zákonná sudkyňa v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku bez toho, že by uznesením vyslovila svoju nepríslušnosť, spis predložila Krajskému súdu Bratislava na rozhodnutie v spore o príslušnosť a následne úplne zbytočne nariadila predbežné prejednanie obžaloby na verejnom zasadnutí, hoci mala konať ako samosudkyňa, nakoľko trestná sadzba u žalovaných trestných činov ani v jednom prípade neprevyšuje 8 rokov, pričom samosudca obžalobu predbežne neprejednáva.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, aby vzal do úvahy aj to, že okrem subjektívnych prieťahov zákonnej sudkyne v trvaní niečo vyše troch mesiacov (následne už bola práceneschopná), je konanie poznačené najmä prieťahmi z objektívnych dôvodov tak, ako sú vyššie uvedené, teda i v prípade, ak by zákonná sudkyňa postupovala správne a nariadila by termín hlavného pojednávania (miesto verejného zasadnutia), muselo by dôjsť k jeho odročeniu pre neprítomnosť obžalovaných, obhajcu a napokon aj pre jej práceneschopnosť.

Z tohto dôvodu prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia prihliadol na tieto skutočnosti, ako aj na to, že po pridelení predmetnej veci novému zákonnému sudcovi sa koná bez ďalších subjektívnych prieťahov a nepriznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.“

Predsedníčka Okresného súdu Bratislava II vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 6. júla 2010 uviedla:

„... Sťažovateľka Mgr. R. G. podaním vo veci 4T/95/2008 namietala miestnu príslušnosť Okresného súdu Bratislava II a žiadala o postúpenie veci miestne príslušnému súdu - Okresnému súdu Bratislava I. Tunajší súd rozhodnutím zo dňa 21.05.2009 postúpil trestnú vec na Okresný súd Bratislava I.

Konanie vo veci obžaloby Okresnej prokuratúry B. na obvinených A R. a spol., bolo na základe vyššie uvedeného dňa 16.06.2009 postúpené na Okresný súd Bratislava I.

Na ústnom pojednávaní netrvám. Navrhujem upustiť od ústneho pojednávania, keďže nemožno od neho očakávať ďalšie objasnenie veci.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti, z nej priložených písomností a z vyjadrení účastníkov, ako aj na vec sa vzťahujúceho spisu Okresného súdu Bratislava I, na ktorom sa vec v súčasnej dobe nachádza, ústavný súd zistil tento priebeh a stav namietaného trestného konania:

Dňa 12. marca 2001 sťažovateľka doručila Okresnej prokuratúre B. trestné oznámenie pre podozrenie z podvodu pri predaji bytu na A. R. (vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 1 Pn 2172/01).

Dňa 1. apríla 2001 sťažovateľka ústne podala trestné oznámenie na A. R., M. R. pre nevpustenie do bytu, vyhrážanie zabitím na Obvodnom oddelení Policajného zboru B.

Dňa 3. apríla 2001 prokurátor Okresnej prokuratúry B. vec po preskúmaní miestnej príslušnosti odstúpil na preverenie Okresnému úradu vyšetrovania Policajného zboru B. pod sp. zn. OÚV-4-68/2001.

Dňa 3. apríla 2001 Okresná prokuratúra B. oznámila sťažovateľke, že jej podnet z 12. marca 2001 bol postúpený na preverenie Okresnému úradu vyšetrovania B.

Dňa 5. apríla 2001 sťažovateľka ústne doplnila trestné oznámenie.

Dňa 5. apríla 2001 Obvodné oddelenie Policajného zboru S. odstúpilo trestnú vec č. 954/2001 pod ČVS: ORP-382/SMz-2001-1 na spoločné konanie k spisu č. 510/2001 Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, Okresný úrad vyšetrovania B.

Dňa 10. apríla 2001 bol vyšetrovací spis pridelený vyšetrovateľke Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru B. a bol vedený pod č. p. OÚV-4-68/2001.

Dňa 10. mája 2001 bolo trestné oznámenie vedené pod č. p. OÚV-4-68/2001 prevzaté pod sp. zn. ČVS: OÚV-510/2001.

Dňa 10. mája 2001 sťažovateľka doplnila oznámenie o konanie podozrivej z 9. mája 2001, keď táto odmietla vrátiť vyplatené peniaze aj uvoľniť byt.

Vyšetrovateľka od 10. apríla 2001 od pridelenia trestného oznámenia do konca augusta 2001 okrem vypočutia poškodenej a svedkyne A. H. vyžiadala výpisy z listu vlastníctva z katastrálneho úradu a zabezpečila zmluvy.

Dňa 7. septembra 2001 vyšetrovateľka prvýkrát vypočula podozrivú.

Prípisom z 26. septembra 2001 Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru B. sťažovateľke oznámil odstúpenie veci na Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru B.

Dňa 8. októbra 2001 bol spis pridelený vyšetrovateľke por. Mgr. M. R.

Dňa 31. januára 2002 vyšetrovateľka Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru B. rozhodla uznesením o odložení veci podľa § 159 ods. 1 Trestného poriadku, pretože vo veci nejde o podozrenie z trestného činu, a nie je namieste vyložiť vec inak.

Dňa 15. februára 2002 sťažovateľka doručila Okresnému úradu vyšetrovania Policajného zboru B. sťažnosť proti uzneseniu o odložení veci a požiadala o vykonanie vyšetrovania prokuratúrou.

Uznesením z 30. októbra 2002 vyšetrovatelka Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru B. začala trestné stíhanie vo veci trestného činu podvodu.

Dňa 18. decembra 2002 a 7. februára 2003 vyšetrovatelka vypočula sťažovateľku.

V dňoch od 14. februára 2003 do 11. marca 2003 vyšetrovatelka vypočúvala svedkov.

Dňa 21. marca 2003 vyšetrovatelia vypočuli opakovane podozrivú A. R. V marci 2003 vyšetrovatelka vypočula sťažovateľku.

Dňa 3. júna 2003 sa mala konať konfrontácia medzi A. R. a sťažovateľkou, avšak sa nekonala, pretože A. R. sa bez ospravedlnenia nedostavila.

Dňa 4. júna 2003 vyšetrovatelka chcela vykonať konfrontáciu medzi A. R. a sťažovateľkou. A. R. odmietla konfrontáciu a vypovedať s odvolaním sa na § 100 ods. 2 Trestného poriadku – keďže by si „*týmto konaním mohla sebe alebo osobe blízkej privodiť trestné stíhanie*“.

Dňa 19. júna 2003 vyšetrovatelka vykonala konfrontáciu medzi A. R. a sťažovateľkou.

Dňa 23. júla 2003 vyšetrovatelka vypočula svedka V. Š.

Dňa 5. augusta 2003 vyšetrovatelka chcela vypočuť predvolaného JUDr. P. Č., právneho zástupcu podozrivej. Ten však odmietol vypovedať, pretože nebol zbavený mlčanlivosti.

Dňa 14. októbra 2003 Kriministický a expertízny ústav Policajného zboru určil, že podpisy F. T. na 2 príjmových dokladoch predložených A. R. sú napodobnené.

Dňa 6. mája 2004 Kriministický a expertízny ústav Policajného zboru určil, že autor napodobnených podpisov F. T. na príjmových dokladoch sa nedá určiť a že A. R. podpisy pravdepodobne nevyhotovila.

Dňa 25. mája 2004 vyšetrovatel vypočul sťažovateľku.

Koncom mája 2004 vyšetrovatel sťažovateľke oznámil, že vyšetrovanie ukončil a vec postupuje Okresnej prokuratúre B.

Dňa 11. júna 2004 vydala Okresná prokuratúra B. pokyn na vznesenie obvinenia.

Dňa 11. novembra 2004 vyšetrovatel Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. rozhodol uznesením o stíhaní A. R. ako obvinenej z trestného činu podvodu.

Dňa 11. marca 2005 Okresná prokuratúra B. odňala vec vyšetrovateľovi O. a prikázala ju vyšetrovateľovi mjr. L. Dôvodom rozhodnutia bola zistená nečinnosť vyšetrovateľa pri opakovaných previerkach.

Dňa 30. mája 2005 sťažovateľka doručila Okresnej prokuratúre B. opakovaný návrh na zaistenie majetku a účtu.

Dňa 3. októbra 2006 vyšetrovateľka vypočula opakovane svedkyňu T.

Dňa 24. októbra 2006 vyšetrovateľka vypočula opakovane svedka N.

Dňa 30. októbra 2006 vyšetrovateľ opakovane predvolal obvinenú A. R., predvolanie zaslal na fiktívnu adresu trvalého bydliska... v B., kde viac ako 7 rokov nebýva.

Dňa 30. novembra 2006 sťažovateľka doručila Okresnej prokuratúre B. uplatnenie nároku na náhradu škody.

Dňa 29. marca 2007 Okresná prokuratúra B. dala podnet na Okresný súd Bratislava II na vydanie príkazu na zatknutie.

Dňa 5. apríla 2007 Okresný súd Bratislava II vydal príkaz sp. zn. Tp 874/07 na zatknutie A. R., M. R.

Dňa 16. mája 2007 vyšetrovateľka rozhodla o prerušení trestného stíhania obvinených A. R. a M. R. podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku s odôvodnením, že pre neprítomnosť obvinených nie je možné vec náležite objasniť a obvinených sa nepodarilo predviesť.

Dňa 23. mája 2007 bola zadržaná obvinená A. R. na základe príkazu na zatknutie z 5. apríla 2007.

Dňa 23. mája 2007 bola obvinená A. R. vypočutá na súde.

Dňa 29. mája 2007 bol obvinený M. R. vypočutý na súde.

Dňa 29. mája 2007 vyšetrovateľka vypočula obvineného M. R.

Dňa 28. júna 2007 vyšetrovateľka vypočula J. P.

Dňa 28. júna 2007 vyšetrovateľka vypočula sťažovateľku.

Dňa 27. júna 2007 Okresná prokuratúra B. uznesením zamietla sťažnosť M. R. z 26. mája 2007 ako nedôvodnú.

V júli 2007 vyšetrovateľka vykonávala šetrenie vo veci majetku, osoby A. R. a osoby F. T.

Dňa 30. augusta 2007 vyšetrovateľka vypočula svedkyňu D. T.

Dňa 31. augusta 2007 sťažovateľka doručila Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru B. žiadosť o uloženie povinnosti nahradiť škodu.

Dňa 29. februára 2008 sťažovateľka doručila Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru B. opakovanú žiadosť o určenie termínu na preštudovanie spisu po skončení vyšetrovania.

Dňa 14. marca 2008 sťažovateľka preštudovala spis po skončení vyšetrovania.

Dňa 11. júna 2008 Okresná prokuratúra B. podala na Okresný súd Bratislava II obžalobu, vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 4 T 95/08.

Dňa 11. júna 2008 Okresná prokuratúra B. doručila Okresnému súdu Bratislava II obžalobu na obvinených A. R. a M. R. (sp. zn. 2 Pv 1767/02.)

Dňa 10. februára 2009 Okresný súd Bratislava II trestným rozkazom sp. zn. 4 T/95/2008 odsúdil obžalovanú A. R.

Dňa 23. februára 2009 sťažovateľka doručila Okresnej prokuratúre B. podnet na podanie odporu proti uvedenému trestnému rozkazu.

Dňa 24. februára 2009 Okresná prokuratúra B. podala odpor proti trestnému rozkazu.

Dňa 27. apríla 2009 sťažovateľka doručila Okresnému súdu Bratislava II námietku miestnej príslušnosti súdu a požiadala o postúpenie veci miestne príslušnému súdu – Okresnému súdu Bratislava I.

Dňa 21. mája 2009 sa konalo hlavné pojednávanie. Obžalovaní neboli prítomní.

Dňa 17. júna 2009 bol trestný spis doručený Okresnému súdu Bratislava I, kde je vedený pod sp. zn. 3 T/77/2009.

Dňa 3. decembra 2008 bol spísaný úradný záznam o tom, že poškodená sťažovateľka prevzala obžalobu.

Dňa 10. februára 2009 okresný súd rozhodol trestným rozkazom sp. zn. 4 T/95/2008 (sťažovateľke bol doručený 20. februára 2009).

Dňa 10. februára 2009 samosudca zaslal Okresnej prokuratúre B. „*oznámenie v tr. veci...*“.

Dňa 24. februára 2009 okresný prokurátor podal odpor proti trestnému rozkazu z 10. februára 2009.

Dňa 25. februára 2009 sťažovateľka podala odpor proti trestnému rozkazu.

Dňa 26. februára 2009 podal odpor právny zástupca obžalovaných.

Dňa 27. apríla 2009 podala sťažovateľka námietku miestnej nepríslušnosti súdu.

Dňa 15. mája 2009 ospravedlnil neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. máj 2009 A. J. zo spoločnosti P. s tým, že už nie je ich pracovníkom.

Dňa 15. mája 2009 ospravedlnila neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. máj 2009 svedkyňa A. H. z dôvodu práceneschopnosti.

Dňa 15. mája 2009 ospravedlnila neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. máj 2009 svedkyňa Bc. T. D. z dôvodu práceneschopnosti, priložila lekárske potvrdenie o ťažkom pracovnom úraze.

Dňa 22. apríla 2009 P. N. mailom ospravedlnil neúčast' na pojednávaní z dôvodu, že žije vo V. v Kanade.

Dňa 21. mája 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Uznesením sp. zn. 4 T 95/2008 bola vec postúpená Okresnému súdu Bratislava I.

Dňa 17. júna 2009 bol spis doručený Okresnému súdu Bratislava I. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 3 T 77/2009.

Dňa 14. júla 2009 JUDr. L. dala úpravu kancelárii postúpiť vec krajskému súdu na rozhodnutie o príslušnosti, pretože ona nesúhlasí s postúpením.

Dňa 10. júla 2009 svedok N. doručil „*oznámenie o svedeckej výpovedi*“.

Dňa 29. júla 2009 spis bol vrátený Okresnému súdu Bratislava I s tým, že tento súd zatiaľ uznesením nerozhodol o svojej nepríslušnosti, preto je spis predčasne podaný.

Dňa 23. septembra 2009 ospravedlnil neúčast' na pojednávaní JUDr. M.

Dňa 28. septembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie bolo odročené na 16. november 2009.

Dňa 16. novembra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Bolo odročené na neurčito z dôvodu práceneschopnosti sudkyne.

Dňa 4. januára 2010 bol spis pridelený novému sudcovi, ktorý nariadil pojednávanie na 7. apríl 2010.

Dňa 7. apríla 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 6. október 2010.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. ...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

V súlade s judikatúrou ESLP uplatnenie nároku na náhradu škody poškodeným v rámci trestného konania treba považovať za začatie konania podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Akonáhle poškodený uplatní svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní, je to prekážkou, aby si náhradu škody paralelne uplatnil aj

v občianskoprávnom konaní. Preto konanie a rozhodovanie o nároku na náhradu škody v rámci trestného konania vo vzťahu k poškodenému spadá pod ochranu čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 18/06, IV. ÚS 44/06).

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí Krumpel a Krumpelová v. Slovensko z 5. júla 2005 (sp. zn. 56195/00) uviedol, že poškodené osoby uplatňujúce si nárok na náhradu škody v trestnom konaní majú nárok profitovať zo záruk čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože takéto konanie možno považovať za rozhodujúce pre určenie ich „občianskych práv“.

Z uvedeného vyplýva, že domáhanie sa ochrany práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a teda rovnako základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poškodeným v rámci trestného konania je podmienené tým, aby bol uplatnený nárok na náhradu škody v trestnom konaní, ktoré možno za určitých podmienok považovať za konanie vo veci poškodeného (jeho záležitosti). Podľa § 46 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Podľa judikatúry všeobecných súdov, ako aj zo znenia § 46 ods. 3 Trestného poriadku je jednou zo základných podmienok na vyslovenie povinnosti nahradiť škodu, aby poškodený svoj nárok uplatnil voči určitej osobe – obvinenému. Z uvedeného vyplýva, že vo veci poškodeného sa konanie začína uplatnením si nároku na náhradu škody voči určitej osobe, ktorej určitosť je vyjadrená najskôr vznesením obvinenia.

Otázku existencie zbytočných prietáhov v trestnom konaní prípravnom a porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúmal vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu s prihliadnutím najmä na skutkovú a právnu zložitosť veci (1), správanie sťažovateľky (2) a postup namietaných orgánov (3).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľky nie je po právnej stránke zložitá. Zložitou sa môže javiť z hľadiska skutkového.

2. Pri hodnotení preskúmvanej veci podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky, ústavný súd zo sťažnosti a vyšetrovacieho spisu nezistil, že by sa sťažovateľka podieľala na zbytočných pried'ahoch v konaní v žiadnej fáze trestného konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom:

A. Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚV-510/2001

Vo vzťahu k postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. namieta sťažovateľka skutočnosti zakladajúce podľa jej názoru zbytočné pried'ahy. Podľa zistenia ústavného súdu nebolo v trestnej veci vedenej okresným riaditeľstvom pod ČVS: OÚV-510/2001 vznesené obvinenie voči konkrétnej osobe. V tejto súvislosti upriamuje ústavný súd pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej treba vyvodit', že sťažovateľka sa ako poškodená v trestnom konaní vedenom vo veci bez vznesenia obvinenia nemôže domáhať vyslovenia porušenia základného práva na konanie bez zbytočných pried'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 212/07, II. ÚS 212/07, III. ÚS 109/06). Až vznesenie obvinenia je tým momentom, ktorý dáva poškodenému v trestnom konaní možnosť uplatňovať si ochranu proti konkrétnemu možnému pôvodcovi svojho poškodenia, a teda z nej robí „vec“, na prerokovanie ktorej bez zbytočných pried'ahov má nárok v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka podala dve trestné oznámenia – 12. marca 2001 a 1. apríla 2001, ktoré doplnila ešte 5. apríla 2001. Podala ich na Okresnej prokuratúre B. Do dispozície Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. sa trestné oznámenia dostali 5. apríla 2001 a boli potom vedené pod sp. zn. ČVS: OÚV-510/2001. Toto priebežne vykonávalo úkony – výsluchy svedkov a 1. októbra 2001 odstúpilo spis z dôvodu miestnej príslušnosti Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru B.

V tomto štádiu konania nedošlo k vzneseniu obvinenia proti konkrétnej osobe, preto k porušovaniu označených práv sťažovateľky nemohlo dôjsť, lebo v tomto štádiu neprichádza do úvahy aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy.

B. Okresného riaditeľstva Policajného zboru B. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚV-510/2001 (ČVS: OÚV-139/2002)

Spisový materiál mu bol doručený 1. októbra 2001. Obvinenie voči konkrétnej osobe však bolo vznesené až 11. novembra 2004. Od tohto momentu v zmysle uvedenej judikatúry EŠLP a ústavného súdu možno sťažovateľku považovať za účastníčku konania s nárokom na ochranu práv, ktorých porušenie namieta.

Obdobie od novembra 2004 do júla 2006 (20 mesiacov) je poznačené absolútnou nečinnosťou označeného orgánu. V období od júla 2006 do mája 2007 (10 mesiacov) vyšetrovateľ síce sporadicky vykonával úkony vo veci, tieto však neboli vykonávané efektívne a tak, aby celé konanie smerovalo k ukončeniu právnej neistoty sťažovateľky (obvinenú predvolával z adresy, na ktorej už viac rokov nebývala, a na zistenie miesta pobytu a predvedenia obvinených nevyvinul potrebnú aktivitu; neefektívne opakovane vypočúval svedkov).

V období od 30. augusta 2007 (vypočutie svedkyne T.) do marca 2008 (7 mesiacov) bol vyšetrovateľ absolútne nečinný.

Ústavný súd konštatuje, že v období, keď sa vec nachádzala na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru B., bol tento orgán nečinný celkovo 37 mesiacov.

Obranu Okresného riaditeľstva B., že dĺžka vykonávaného vyšetrovania bola ovplyvnená objektívnymi faktormi (veľká fluktuácia vyšetrovateľov) nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že takéto okolnosti, ako aj nadmerné množstvo vecí, v ktorých musí štát zabezpečiť – v tomto prípade – trestné konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje orgány verejnej moci, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresné riaditeľstvo malo personálne problémy, ktoré nedokázalo alebo nemohlo riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť orgánu verejnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný konať vo veci trestného stíhania (obdobne napr. I. ÚS 156/02, II. ÚS 152/09).

**C. Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 1452/06
(2 Pv 2498/01, 2 Pv 1767/02)**

Okresnej prokuratúre B. možno vyčítať nečinnosť tým, že počas najmenej 37 mesiacov nevykonávala dôsledne dozor nad prípravným konaním vedeným Okresným riaditeľstvom Policajného zboru B.

D. Okresnej prokuratúry B. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 2172/01

Sťažovateľka podala trestné oznámenie 12. marca 2001 na Okresnej prokuratúre B., v ktorom jej vyčíta, že vec neodstúpila vecne a miestne príslušnému Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru B., ale na vybavenie ho odstúpila Okresnému úradu Policajného zboru B., ktorý nebol miestne príslušný konať vo veci. (Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru B. bol potom spis odstúpený 1. októbra 2001.) Táto skutočnosť však podľa názoru ústavného súdu nemala vplyv na samotnú dĺžku rozhodovania trestnej veci, preto nebola spôsobilá zasiahnuť do sťažovateľkinho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, keďže v tomto štádiu nebola ešte účastníčkou konania.

E. Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 95/2008

Od doručenia obžaloby 11. júna 2008 do rozhodnutia veci trestným rozkazom 10. februára 2009 (8 mesiacov) Okresný súd Bratislava II vo veci neurobil žiadny úkon. Dňa 17. júna 2009 bola vec postúpená Okresnému súdu Bratislava I. Okresný súd tým porušil základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

F. Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 77/09

Spis mu bol doručený 17. júna 2009. Do 7. apríla 2010 však tento súd v konaní nepostupoval efektívne (22. júla 2009 zaslal spis Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o miestnej príslušnosti bez toho, aby o tom konajúca sudkyňa rozhodla, preto ho Krajský súd v Bratislave 29. júla 2009 musel vrátiť ako predčasne predložený. Dve nariadené pojednávania boli odročené z dôvodu práceneschopnosti konajúcej sudkyne).

Skutočnosť, že na tomto súde došlo k prietahom v konaní, uznala aj predsedníčka Okresného súdu Bratislava I.

Obranu odôvodňovanú najmä objektívnymi skutočnosťami (najmä práceneschopnosť zákonnej sudkyne) nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že takáto okolnosť vo veciach, v ktorých musí štát zabezpečiť trestné konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje orgány verejnej moci, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že konajúci súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu sťažovateľky, nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť orgánu verejnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný konať (obdobne napr. I. ÚS 156/02, II. ÚS 152/09), a preto ústavný súd konštatuje, že postupom Okresného súdu Bratislava I došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľky, prikázal Okresnému súdu Bratislava I, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo veci samej.

Okrem uvedeného hodnotenia veci podľa troch základných kritérií ústavný súd prihliadol pri rozhodovaní o zásahu do základných práv sťažovateľky aj na predmet sporu, respektíve na to, o čo sťažovateľke v danom konaní ide, a na jeho význam pre sťažovateľku. Predmetom trestného konania je skúmanie trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaných najmä v súvislosti s trestným činom podvodu. Sťažovateľka sa v tomto konaní domáha náhrady škody v sume 33 193,92 € (1 000 000 Sk). O túto sumu, ktorou si chcela zabezpečiť bývanie, mala byť ukrátená podvodným správaním obžalovaných.

V dôsledku trestnej činnosti teda sťažovateľka prišla o značné finančné prostriedky aj o byt. Jej životné podmienky boli ohrozené. Stratú bývania podľa popísaných psychologických štúdií možno považovať za jednu z najväčších stresových udalostí v živote človeka, čo sa môže negatívne odraziť na jeho zdraví. Odstrániť toto negatívne pôsobenie

možno až vyriešením udalosti, ktorá ho spôsobila. A o to sa sťažovateľka domáha už deväť rokov.

Z hľadiska hodnotenia povahy veci sa ústavný súd oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd preto prikázal Okresnému súdu Bratislava I, aby v trestnej veci vedenej pod sp. 3 T 77/2009 konal bez zbytočných prieťahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 35 000 €, ktoré vo svojej sťažnosti odôvodnila najmä stavom právnej neistoty počas dlhotrvajúceho trestného konania.

Pri určení sumy primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Podľa názoru ústavného súdu nemožno pripustiť, aby sa

takým spôsobom, aký bol zistený v tejto trestnej veci, nerešpektovali a porušovali základné práva sťažovateľky.

Ústavný súd preto na dovŕšenie ochrany porušeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru považoval za potrebné priznať sťažovateľke aj finančné zadost'učinenie v sume 5 000 €, ktoré je odôvodnené tým, že ako poškodená osoba sa počas 9 rokov nemôže domôcť rozhodnutia v trestnej veci.

Primerané finančné zadost'učinenie sú sťažovateľke povinné zaplatiť:

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru B. v sume 3 000 €,

Okresná prokuratúra B. v sume 1 000 €,

Okresný súd Bratislava II v sume 500 €,

Okresný súd Bratislava I v sume 500 €.

Úspešnej sťažovateľke ústavný súd napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde priznal úhradu trov konania za dva úkony právnej služby (prípravu a prevzatie zastúpenia a podanie sťažnosti) po 120,23 €, k tomu dvakrát režijný paušál po 7,21 €, spolu teda v sume 254,88 € podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010